

Olvasólecke

Környezetjogi szabályozások: Egyes környezeti elemek és veszélyeztető tényezők szabályozása

12. Energiajog

SZTE ÁJTK

Olvasási idő: 12-15 perc

Dr. Farkas Csamangó Erika

2020.

Az európai energiapolitika célkitűzése a 2020-ig meghatározott ún. '20-20-20' kezdeményezés:

- Az EU határozott és független kötelezettséget vállal arra, hogy 2020-ig 1990-hez képest legalább 20%-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását. (eredményes nemzetközi megállapodás esetén 30%-kal csökkenti)
- Ezzel párhuzamosan a teljes energiafogyasztáson belül a megújuló energiaforrások 20%-os arányának elérése.
- Az energiahatékonyság 20 %-os mértékű javítása.

A 2020-ig szóló célkitűzések tartalmazzák továbbá, hogy a folyékony gépjármű üzemanyagok esetében a bioüzemanyagok arányát 10%-ra kívánják növelni.

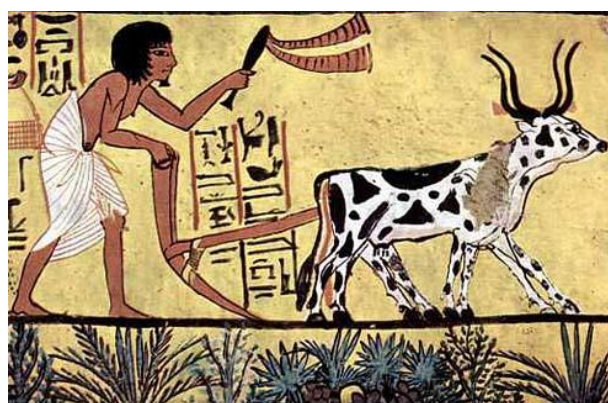
Az Európai Unió 2020-as klíma- és energiapolitikai célkitűzéseire kapcsolódó magyar vállalások:

- A megújuló energiaforrások részarányának a bruttó végső energiafelhasználás arányában 14,65 %-ra növelése,
- Az EU emisszió-kereskedelmi rendszerén kívül az üvegházhatású gázok kibocsátásának (2005-ös szinthez képest) legfeljebb 10 %-os növekedése,
- 2020-ra az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerében részt vevő iparágak 2005-ös kibocsátásainak 21 %-os csökkentése, 2030-ra 40%-os csökkenés 1990-hez képest.

A magyar energiajog alapjait meghatározó jogszabályok a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (Vet.), illetve a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (Get.), illetve ezek végrehajtási rendeletei. Mindkét törvény célja az energiahatékonyság és energiatakarékosság elveinek érvényesítése, azonban az energiafelhasználás abszolút csökkentését nem tartalmazzák.

Energiajog

A középkorig, sőt egészen az első ipari forradalomig az emberiség szinte 100%-ban megújuló energiaforrásokat használt fel: emberi izomerő, állatok ereje, a közlekedésben a szél által „meghajtott” vitorlák nyújtották az energiát a hajóknak. Az állati izomerő hasznosításának első bizonyítéka egy ökörrel vontatott ekét ábrázoló kép Egyiptomból a V. dinasztia korából:

Kép forrása:
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412/A/2011_0059_SCORM_MFKGT5050/sco_01_01.scorm

Az energiajog komplex jogterület, amely interdiszciplináris jellegű, a közgazdasági és jogi vizsgálati módszerek együttes alkalmazásához számos energiapolitikai és műszaki kérdés is kapcsolódik. A jogirodalomban viták folynak arról, hogy önálló jogág-e vagy sem.

Ajánlott irodalom: Turkovics István: **ÖNÁLLÓ JOGÁG AZ ENERGIAJOG?** című tanulmánya

<http://www.unimiskolc.hu/~wwwdeak/Collegium%20Doctorum%20Publikaciok/Turkovic%20Istv%E1n.pdf>

Az energiajog az alábbi **területekre** terjed ki:

- Az ún. **„upstream” piac**, amely magyarul „kitermelést” is jelent. E körbe tartoznak a kőolaj és földgáz kitermelésére vonatkozó szabályok, továbbá a szén, az urán és a nem hagyományos szénhidrogének (a palaolaj- vagy a palagáz) kitermelése és az erre vonatkozó jogi szabályozás is.
- A **villamos energia termelés** hagyományos (pl. szén, kőolaj, nukleáris forrás), illetve megújuló (pl. szél, nap, víz) és egyéb alternatív erőforrásokból (pl. geotermikus energia).
- Az energiaforrások **szállítása és eljuttatása a felhasználókhöz**. Ide tartozik a földgáz- és a villamos energia elosztására vonatkozó szabályozás, a vezetékes kőolaj- és földgázszállítása és a villamos energia felhasználókhöz történő eljuttatása. E körbe tartozik a szénhidrogének készletezése és a gáztárolás is. Ugyancsak ide sorolhatjuk a megújuló energiák szabályozására és támogatására vonatkozó kérdéseket.
- A **fogyasztóvédelmi** kérdések.
- Az ötödik körbe az **energetikához kapcsolódó szabályokat**, mint például a termékek energiafogyasztását előíró, részben környezetvédelmi „címkezési” szabályokat sorolhatjuk.
- A legfrissebb szabályozási terület, a **modern, innovatív** jövőbe mutató energetikai kérdéseket szabályozza, körvonalai a 2016 decemberében megjelent „Tiszta Energia” energetikai szabályozásban is megjelentek. E körbe olyan új szabályozások tartoznak bele, mint a decentralizált energiatárolás, az okos mérés valamint az okos hálózatok, e-mobilitás kérdésköre, a gépjárművek villamos energiával történő ellátásához kapcsolódó szabályozás.

Ajánlott irodalom: Szuchy Róbert habilitációs tézisek, Budapest, 2017
http://www.jdi.kre.hu/images/doc/Teziszfuzet_Habilitacio_Szuchy_R_2017_03_31.pdf

Energiatakarékosság, energiahatékonyság

A háztartások energiafelhasználásának csökkentése egyrészt **energiatakarékosági követelmények** meghatározásával, másrészt a **fogyasztók informálásával** biztosítható. Cél, hogy azokat az épületeket, háztartási eszközöket részesítsék előnyben, amelyeknek energiafelhasználása kisebb.

a.) Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27 EU irányelve az energiahatékonyságról szól. További energiahatékonysági szabályokat írt elő termékek és épületek tekintetében a környezetbarát tervezésről szóló irányelv (2009/125 EK).

Az EU az energiahatékonyság javítása érdekében elfogadta a 2010/31 EU irányelvet, mely az épületek energiahatékonyságáról szól. Az épületek energiahatékonyságára vonatkozó minimum követelményeket úgy kell meghatározni, hogy a költségek szempontjából optimális egyensúly jöjjön létre a szükséges beruházások és az épület teljes élettartamára vetített energiaköltség-megtakarítás között.

Nem csak az újonnan épített lakásoknak kell úgynevezett "Zöldkártyával" rendelkeznie, hanem meglévő ingatlanok eladásánál vagy tartós bérbeadása esetén is szükség van az Energetikai Tanúsítvány kiállítására. Ez egy igazoló okirat, amely az épületnek vagy önálló rendeltetési egységnek jogszabály szerinti számítási módszerrel meghatározott energetikai teljesítőképességét tartalmazza. Az Energetikai Tanúsítvány célja, hogy megmutassa, milyen az adott ingatlan energiahatékonysága.

b.) A fogyasztók az energiahatékonyság jelölésével leginkább a háztartási berendezéseken, kisgépeken találkozhatnak. A termék gyártói kötelezve vannak az energetikai jelölések használatára. Az ún. **energiacímke** tájékoztatja őket a készülék energia-hatékonysági, energiatakarékosági jellemzőiről. Európai Uniós irányelv kötelezi a háztartási gépek szállítóit, hogy tüntessék fel termékeiken azok energia és anyagfelhasználását az Európai Unió energiafelhasználásra vonatkozó emblémájának segítségével.

A követelményeknek való megfelelés igazolására a gyártónak megfelelőségi nyilatkozatot kell tennie, valamint a terméket forgalomba hozatala előtt „CE” megfelelőségi jelöléssel kell ellátnia.

A címkén a következő adatok szerepelnek: márkanév, a modell típusa, energiafogyasztás összehasonlítva az azonos kategóriába tartozó termékekkel, valamint ahol a zaj lényeges szempont, a termék zajkibocsátása is.

Az Európai Unió 2003-ban két új osztályt - az A+ és az A++ osztályt - vezetett be a hűtőkészülékek területén. Ezeket az új kategóriákat az A osztály fölé helyezték, ezzel is ösztönözve a gyártókat a még energiahatékonyabb termékek kifejlesztésére.

Újfajta skála jelzi majd **2021. március 01-jétől** a háztartási nagygépek energiafogyasztását A legfontosabb változás, hogy a besorolás A-tól G-ig terjed majd, az "A" kategória lesz a legmagasabb energiasztály, és nem lesz mellette pluszjel. Az új rendszerben jelentős visszaminősítések lesznek, az "A" és "B" osztály sok esetben üresen marad majd, az F-osztály 2024-re minden kategóriában kifut.

Kép

forrása:

<https://slideplayer.hu/slide/2060836/>

A megújuló energiaforrások szabályozása

Szegedi Tudományegyetem
Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A megújuló energia az energiaunió prioritásainak középpontjában áll. Az EU elfogadta a **2009/28 EK irányelvet** (megújuló energia irányelv – RED irányelv), amely tartalmazza a fentiekben említett „20-20-20” – as célkitűzéseket, illetve előírja a tagállamok számára, hogy nemzeti cselekvési tervet készítsenek, amelyben meghatározzák, hogy miként kívánják elérni az EU által számukra 2020-ra előírt megújuló energiaforrás felhasználási arányt.

A rendelkezésre álló energiaforrások két fajtáját különböztethetjük meg: az egyik a **fosszilis** (nem megújuló) energiahordozók, a másik a *nem fosszilisak* (megújuló energiahordozók). A fosszilis energiahordozók az urán, a földgáz, a kőolaj, a kőszén, a barnaszén.

Megújuló energiaforrások: *a szél, a nap, a geotermikus energia, vízenergia, árapály energia, biomassza, biogázok energiája.*

Kép forrása: <https://www.alternativenergia.net/>

Megújuló energiaforrások azok a nem fosszilis és nem nukleáris energiaforrások, amelyek hasznosítása közben a forrás nem csökken, hanem azonos ütemben újratermelődik, vagy megújul. Felhasználhatók hőtermelésre (fűtés-hűtés), villamosenergia termelésre, valamint a közlekedési szektorban üzemanyagként.

Kép
<https://www.alternativenergia.net/>

forrása:

Az Európai Unió előírásának megfelelően Magyarországnak a teljes energiefelhasználásának legalább 13 %-át kell megújuló energiákból fedeznie 2020-ig.

Szegedi Tudományegyetem
Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Tervében (2010-2020) és a Nemzeti Energia Stratégiában 2020-ra az elérhető célkitűzés 14,65 %.

A Nemzeti Energia Stratégia 2030-ra 20 %-ra szeretné növelni a megújuló energia arányát. A Nemzeti Energia Stratégia a 2020-ra előírt részarány elérését a biomassza-, biogáz felhasználással, valamint a hulladék energetikai célú hasznosításával képzei el. A közlekedési ágazatban a bioetanol felhasználást részesíti előnyben. Magyarország megújuló energiaforrások tekintetében gazdag ország.

A bioüzemanyagok és folyékony bio-energiahordozók fenntarthatósági követelményeiről és igazolásáról szól a 279/2017. (IX.22.) Korm. rendelet. Felsorolja az 1.§ 9. pontjában a bioüzemanyagnak minősülő termékeket, például biogáz, bioetanol, biodízel, biohidrogén stb.

Olvasóleckében szereplő Interaktív feladat:

- ❖ A játékban kérdések segítségével fedezhetjük fel az energiatakarékosság alapelveit. <https://www.forgomorgo.hu/node/131/take/1>
- ❖ Melyek a zöld otthonok jellemzői, milyen feltételeknek kell megfelelniük energetikai szempontból? (zöldtetők, szigetelés, energiahatékonyság stb.) Keressen példát zöldtetős megoldásra!

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

